

Vyšetřování markerů preeklampsie v rutinní praxi

Drahomíra Springer

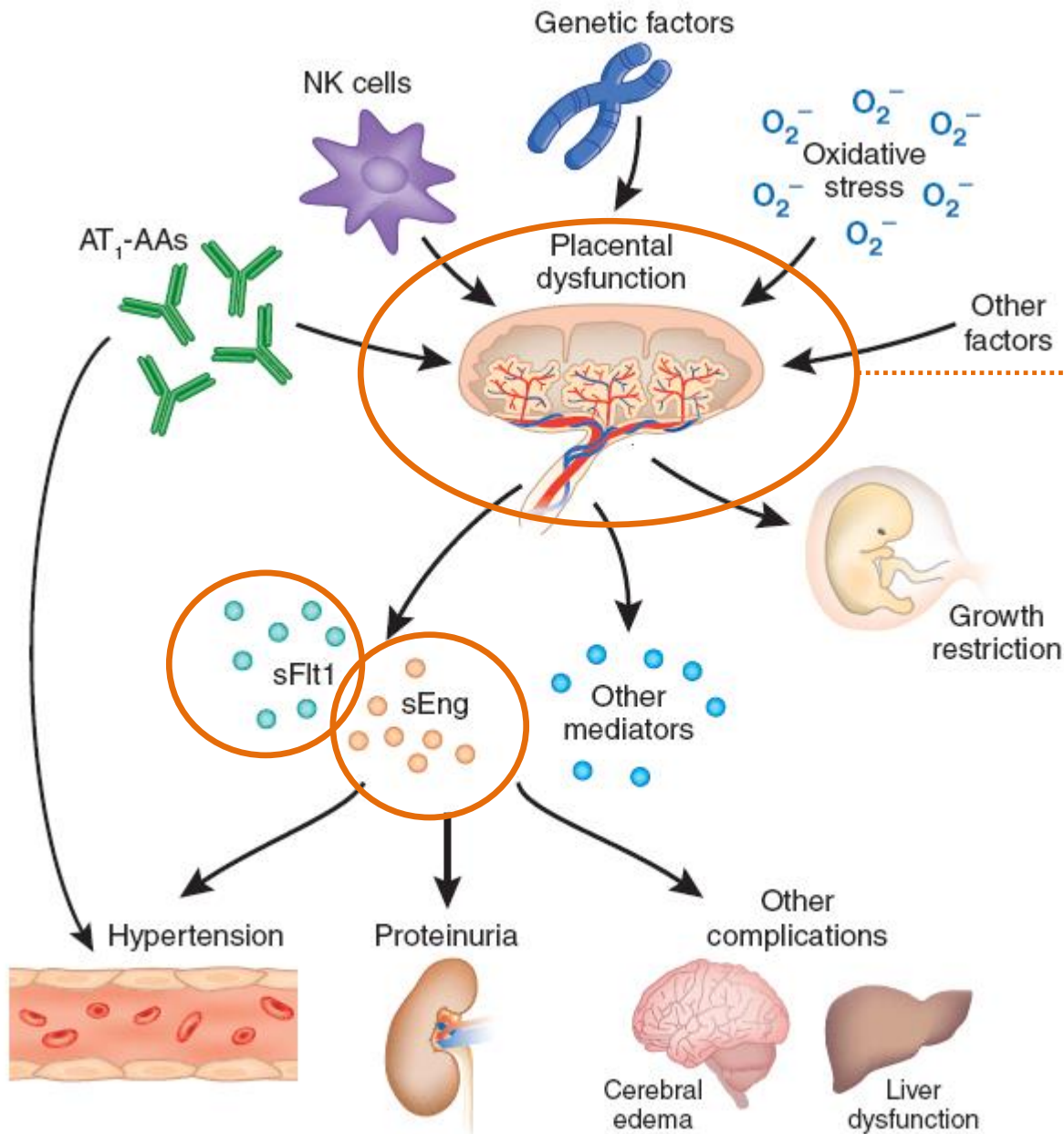
ÚLBLD VFN a 1. LF UK Praha

Preeklampsie

- Odhalena před více než 100 lety
- V posledních 20 letech se rozvinula debata a výzkum markerů PE
- Relativně zhoršená prostupnost placenty vede k zánětům, oxidativnímu stresu a dalším změnám mateřské fyziologie
- Markery těchto změn umožní stanovit riziko rozvoje PE
- Odpověď každého organismu na tyto změny je jiná a je ovlivněna řadou genetických a metabolických faktorů

Vývoj preeklampsie

**Poškození placenty
1. a časný 2. trimestr**

**Preeklamptický syndrom
generalizované defekty**

pozdější 2. a 3. trimestr

PE

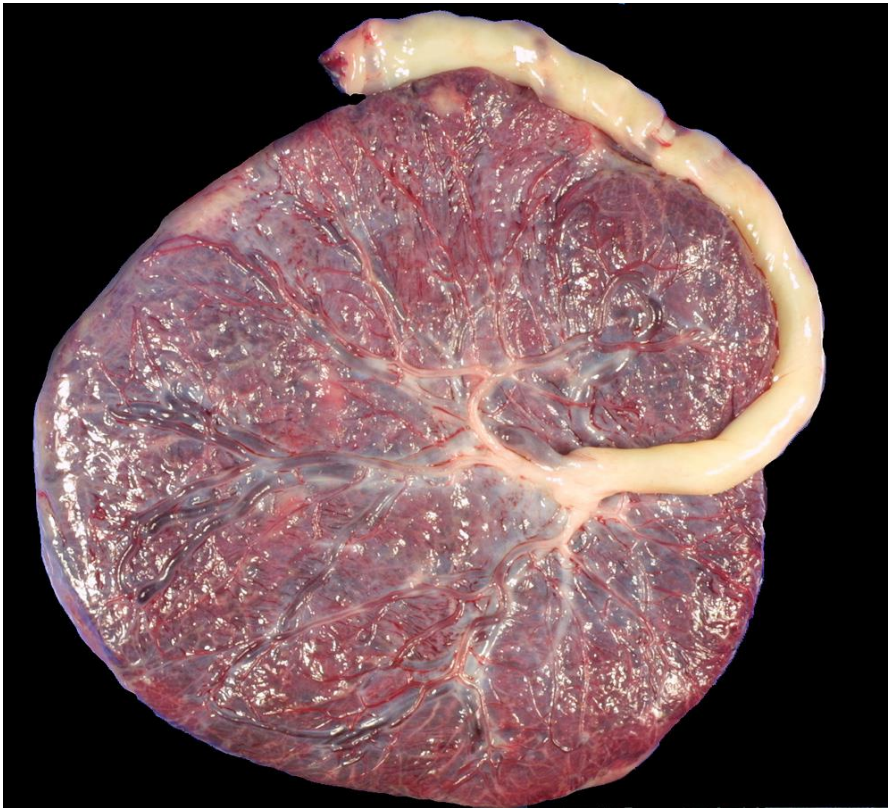
IUGR

Předčasný porod

Abrupce placenty

IUFD

Poškozená placentace

Preeklampsie vzniká na úrovni placentární mikrocirkulace - může se rozvinout i v případě molární gravidity

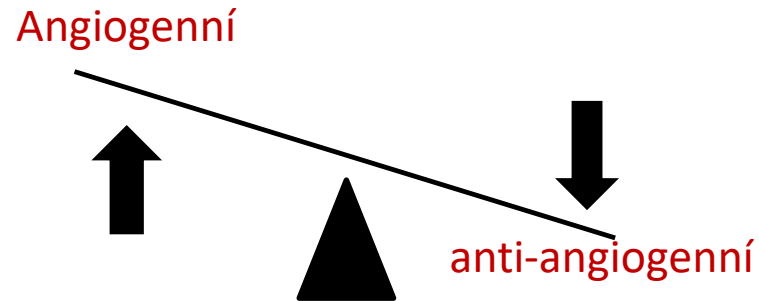
Tato placentací podmíněná patologie je charakterizovaná antiangiogenním stavem.

Regulace angiogenní homeostázy

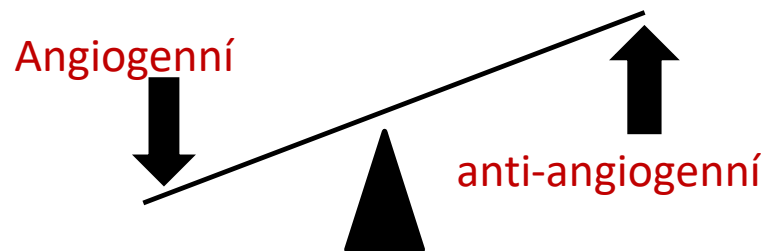
- Proangiogenní
 - PlGF (placental growth factor)
 - VEGF (vascular endothelial growth factor)
 - TGF β (transforming growth factor β)
- Antiangiogenní
 - sFlt-1 (soluble fms-like tyrosine kinase 1)
 - sEng (soluble endoglin)

Abnormální angiogeneze

- Nerovnováha může vést k patologické nebo zvýšené angiogenezi (rakovina, makulární degenerace)
- Anti-angiogenní terapie

- Nerovnováha může vést k nedostatečné vaskularizaci (Preeklampsie)
- Angiogenní terapie

Preeklampsie

- Populační riziko je 2-8 %
- Základem pro úspěšnou léčbu je správná a především časná diagnóza
- Odlišení PE od dalších onemocnění spojených s hypertenzí v těhotenství.

Symptomatologie

Je pestrá a nespecifická

Mezi hlavní symptomy patří

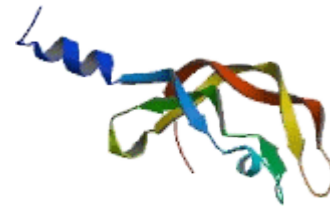
- Bolest hlavy
- poruchy vidění
- elevace krevního tlaku
- rychlý váhový přírůstek
- nauzea, bolesti břicha
- zvýšení proteinurie
- otoky dolních a horních končetin, obličeje

Měření krevního tlaku a proteinurie mají PPV kolem 20 %

Využití biomarkerů PE

- diagnóza / diferenciální diagnostika
- predikce (1. trimestr)
- predikce (2. trimestr)
- prognóza nepříznivého vývoje
- nové možnosti terapie

Preeklampsie?

10 % těhotných žen vykazuje rizikové známky svědčící pro preeklampsii

Jen u 2 % se preeklampsie opravdu rozvine

- Stanovení sFlt-1 (solubilní receptor tyrozinkinázového typu 1) a PlGF (placentární růstový faktor)
- Odlišení PE od dalších onemocnění spojených s hypertenzí v těhotenství
- Spolehlivá předpověď nepříznivého vývoje u suspektní preeklampsie
- Úspora zbytečných nákladů na hospitalizaci

Posouzení rizika PE v 1. trimestru

- Identifikuje ženy s vyšším rizikem, doporučí je ke sledování i bez klasických příznaků
- Uklidní rizikové ženy, pokud je test negativní
- Zapadá do nastaveného screeningového vyšetřování těhotných

Fetal Diagnosis
and Therapy

Original Paper

Fetal Diagn Ther
DOI: 10.1159/000341712

Received: April 30, 2012
Accepted after revision: June 21, 2012
Published online: September 13, 2012

Combined Screening for Preeclampsia and Small for Gestational Age at 11–13 Weeks

Leona C.Y. Poon^a Argyro Syngelaki^a Ranjit Akolekar^{a,b} Jonathan Lai^{a,c}
Kypros H. Nicolaides^{a,c}

Biochemický screening

Vzorek odebrán: 14. říjen 2016. výrobce kitu: BRAHMS Kryptor.

Volný beta-hCG	85,80 mg/l	Ekvivalentní k 1,667 MoM
PAPP-A	3,070 mg/l	Ekvivalentní k 1,350 MoM
PIGF	33,600 pg/ml	Ekvivalentní k 1,120 MoM
Uterinní arterie - průměrný PI:	1,185	Ekvivalentní k 0,791 MoM
Střední arteriální tlak (MAP):	98,34 mmHg	Ekvivalentní k 1,184 MoM

Výpočet rizika

Pacient byl informován a poučen.

Stav	Populační riziko	Upravené riziko
Trizomie 21	1: 232	1: 4630
Trizomie 18	1: 2732	<1: 20000
Trizomie 13	1: 6432	<1: 20000
Preeklampsie před 34. týdnem		1: 4469
Růstová retardace plodu před 37. týdnem		1: 1280

Populační riziko vychází z věku matky (37 let). Upravené riziko udává vyšší rizika v době termínu porodu, které bylo vypočítáno na základě populačního rizika, ultrazvukového nálezu (nuchální translucence, srdeční frekvence plodu) a biochemického screeningu (PAPP-A, free beta-hCG, PIGF).

Biochemický screening

Vzorek odebrán: 11. říjen 2016, analýza: 14. říjen 2016. výrobce kitu: BRAHMS Kryptor.

Volný beta-hCG	41,60 mg/l	Ekvivalentní k 1,357 MoM
PAPP-A	2,740 mg/l	Ekvivalentní k 1,417 MoM
PIGF	3,000 pg/ml	Ekvivalentní k 0,094 MoM
Uterinní arterie - průměrný PI:	1,500	Ekvivalentní k 1,022 MoM
Střední arteriální tlak (MAP):	92,00 mmHg	Ekvivalentní k 1,024 MoM

Výpočet rizika

Pacient byl informován a poučen.

<i>Stav</i>	<i>Populační riziko</i>	<i>Upravené rizik</i>
Trizomie 21	1: 929	1: 8504
Trizomie 18	1: 10959	<1: 20000
Trizomie 13	<1: 20000	<1: 20000
Preeklampsie před 34. týdnem		1: 62
Růstová retardace plodu před 37. týdnem		1: 42

Stáří těhotenství korigováno dle UZ.

Výsledek: SCREENING NEGATIVNÍ

Zvýšené riziko rozvoje preeklampsie - doporučení viz níže.

Těhotná informována o možnosti diagnostiky chromozomálních poruch odběrem vody plodové (invazivní vyšetření s diagnostickou spolehlivostí 100%). Dále informována o možnosti neinvazivního screeningu nejčastějších aneuploidií stanovením volné fetální DNA z krve těhotné (se spolehlivostí 99% pro Downův syndrom).

Doporučujeme:

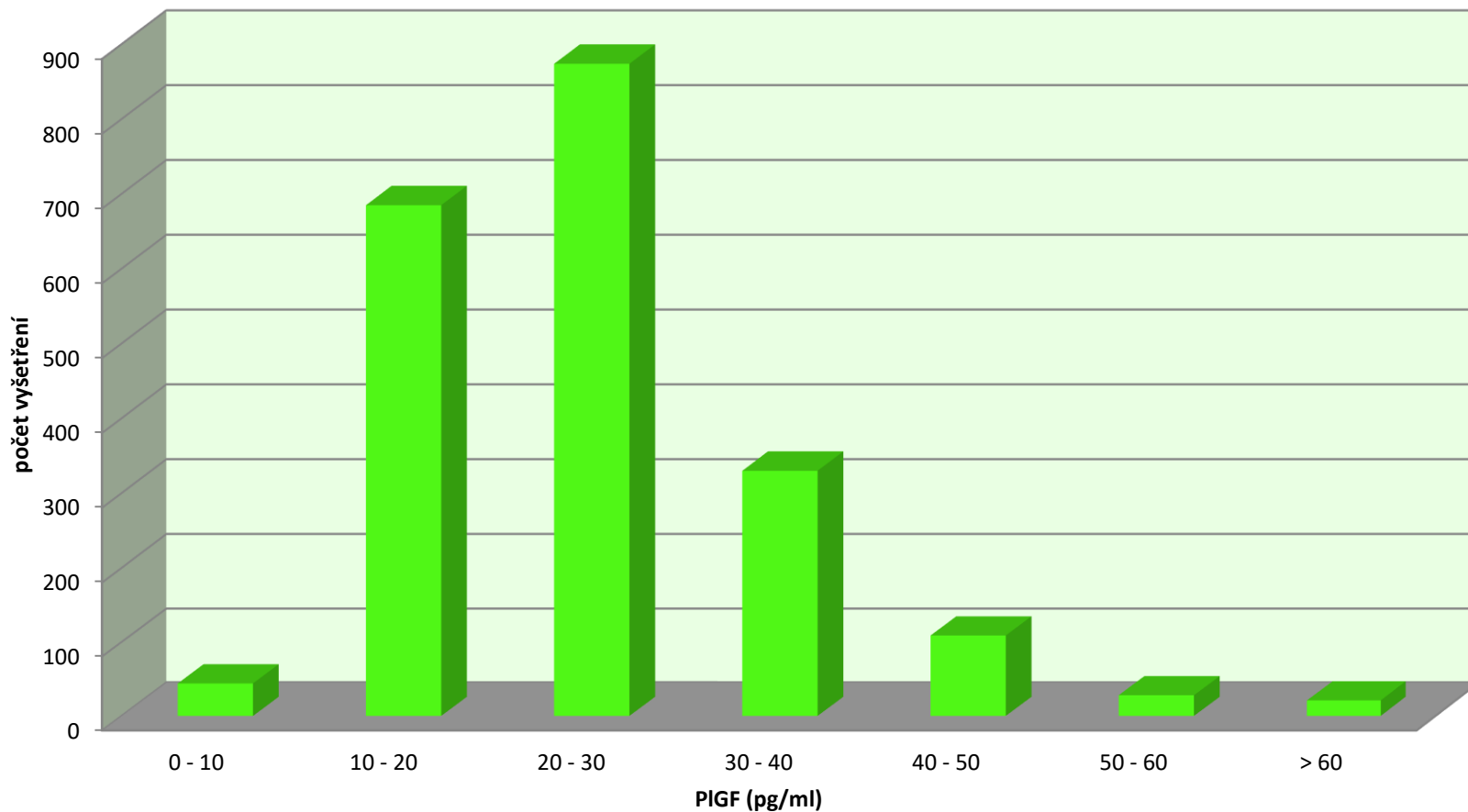
UZ vyšetření plodu ve 20.-22. týdnu

kontrola růstu kolem 27. týdne (vyšší riziko IUGR)

Na základě screeningu preeklampsie, který standardně provádíme těhotným v rámci I. trimestrálního screeningu, jsme u Vaší pacientky zjistili zvýšené riziko rozvoje preeklampsie. V souladu se současným stavem poznání doporučujeme od zjištění zvýšeného rizika, t.j. od konce I. trimestru, ale ne později než od 16. t.t. podávat nízké dávky kyseliny acetylsalicylové (Anopyrin 100mg p.o. 1x denně) do 34. týdne těhotenství.

Rozložení hladin PIGF v 1. trimestru

1st trimester screening for preeclampsia?

Sharp AN. et al. Prenat Diagn 2014;34:660-7
Halscott TL. et al. Prenat Diagn 2014;34:668-76

DOI: 10.1002/pd.4406

PRENATAL **DIAGNOSIS**

We suggest that, at least for preeclampsia, fetal growth restriction, spontaneous preterm birth and gestational diabetes, there are effective first trimester tests available to identify the women at risk of subsequently developing complications. Unfortunately, there are no currently reliable first trimester tests available for identifying women at risk of stillbirth. It is likely that this field will continue to develop over time, and we hope that new and better strategies will continue to emerge to target these clinically important pathologies. © 2014 John Wiley & Sons, Ltd.

First trimester screening can predict adverse pregnancy outcomes

Andrew N. Sharp* and Zarko Alfirevic

DOI: 10.1002/pd.4407

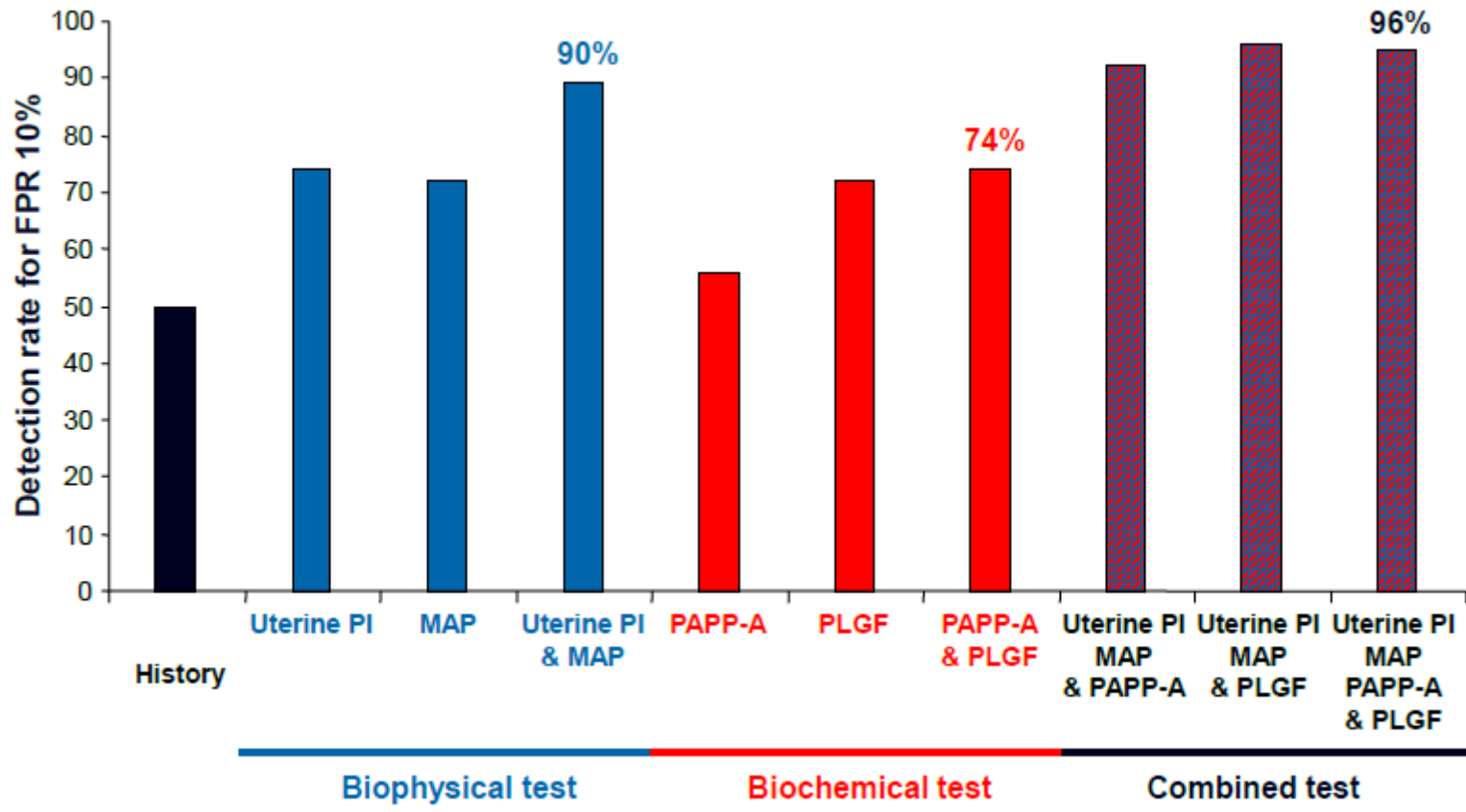
PRENATAL **DIAGNOSIS**

Given the current evidence, first trimester screening, via serum or ultrasound markers, does not have sufficiently high enough positive predictive values for the development of preeclampsia, fetal growth restriction, preterm birth or stillbirth. In order to develop effective screening algorithms for adverse pregnancy outcomes in the first trimester, understanding the heterogeneous phenotype of these complications and the underlying pathophysiology is needed. © 2014 John Wiley & Sons, Ltd.

First trimester screening cannot predict adverse outcomes yet

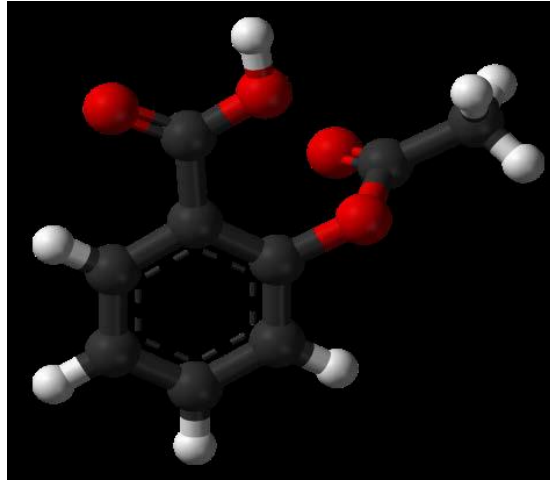
Torre L. Halscott, Patrick S. Ramsey and Uma M. Reddy*

Predikce časně preeklampsie

Zavedením screeningu PE v 1. trimestru těhotenství s dávkou 150 mg aspirinu u vysoce rizikových žen může vést k 90% redukci časně PE

Role aspirinu v prevenci preeklampsie

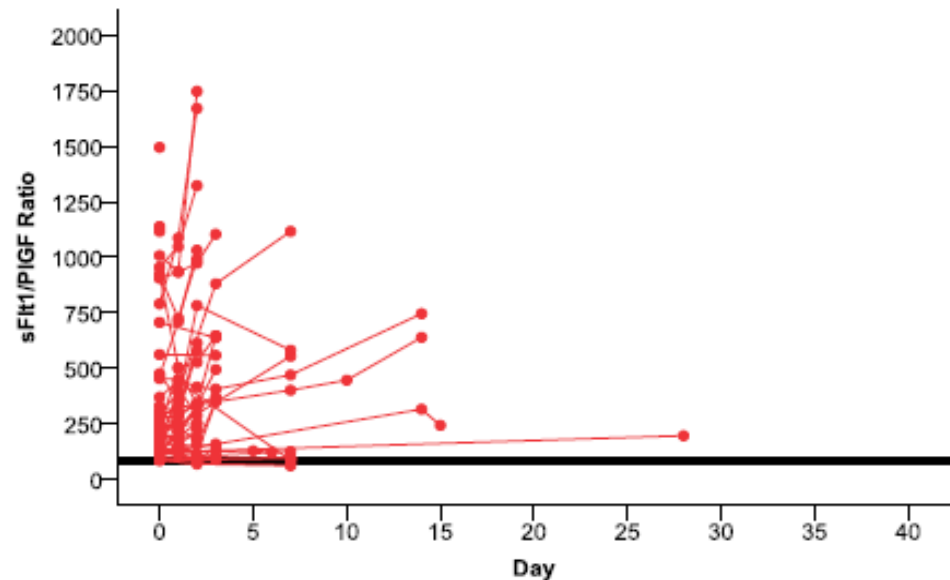
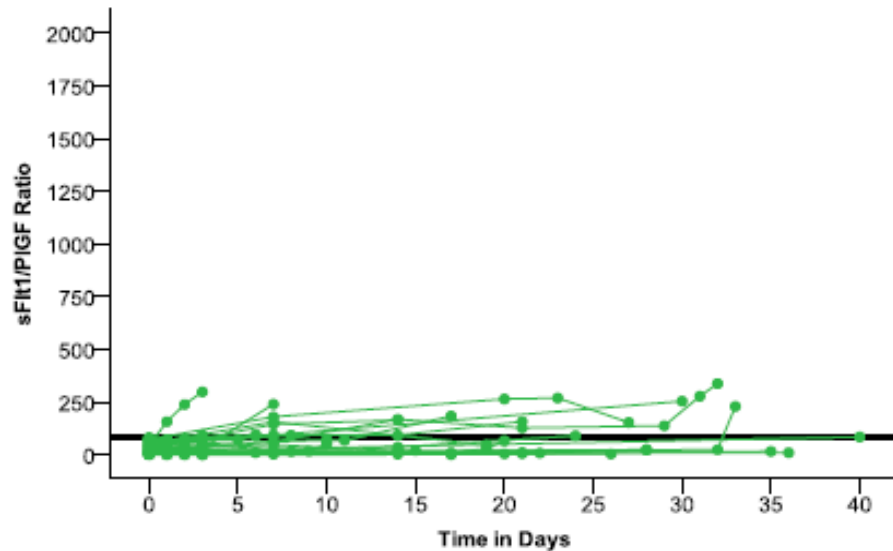

- ASPIRINE 60 mg je pro většinu žen nedostačující
- ASPIRINE 75-80 mg - dostatečné pro 2/3 žen
- ASPIRINE 100 mg dostatečné pro 90 % žen
- ASPIRINE 150-160 mg je asi lepší...

Posouzení rizika PE ve 2. - 3. trimestru

- Poměr sFlt-1/PIGF provádět u vysoce rizikových těhotných s hrozícím rozvojem PE
- Symptomatické těhotné s opakovanými hodnotami TK nad 140/90 mm Hg nebo proteinurií nad 300 mg/24 hod
 - nově pozorované bolesti hlavy
 - poruchy vidění
 - nausea, zvracení
 - epigastrická bolest
 - trombocytopenie $< 100 \times 10^9/l$
 - elevace JT (ALT, AST – více než dvojnásobek normy), progredující jaterní selhání
 - oligurie $< 400 \text{ ml}/24 \text{ hod}$
 - plicní edém
- Asymptomatické těhotné s pozitivním screeningem na PE v 1. trimestru

Srovnání zdravých těhotenství s preeklamptickými

Baltajian et al, AJOG, 2016

Doporučení pro management hodnot poměru sFlt-1/PIGF dle konsenzuálního stanoviska

Poměr sFlt-1/PIGF	Preeklampsie v době testování	Riziko rozvoje preeklampsie	Doporučení
< 38 (více než 80% těhotných)	není	Nízké (méně než 4% během dalšího týdne)	Ize sledovat jen ambulantně - další kontroly dle potřeby
38 – 85 (časná PE)	není	vysoké	< 34+0 další odběr za 1–2 týdny
38 – 110 (pozdní PE)			≥ 34+0 dřívější indukce porodu?
> 85 (časná PE)	vysoce pravděpodobná PE nebo jiná placentární porucha	velmi vysoké	opakování odběru za 2–4 dny pro sledování trendu dle uvážení lékaře a dle klinické závažnosti
> 110 (pozdní PE)			extrémní hodnoty < 34 poměr > 655 ≥ 34 poměr > 201 nutné ukončení gravidity do 48 h

Strategie screeningu

- Screening PE umožní vyhledat ženy s vysokým rizikem, u kterých by bylo možné zlepšit prevenci i léčbu
- Včasné odhalení rizikových žen umožní individualizovat zdravotní péči a upravit počet návštěv v klinickém zařízení při nízkém nebo středním riziku

Panna Marie v naději z Květnova

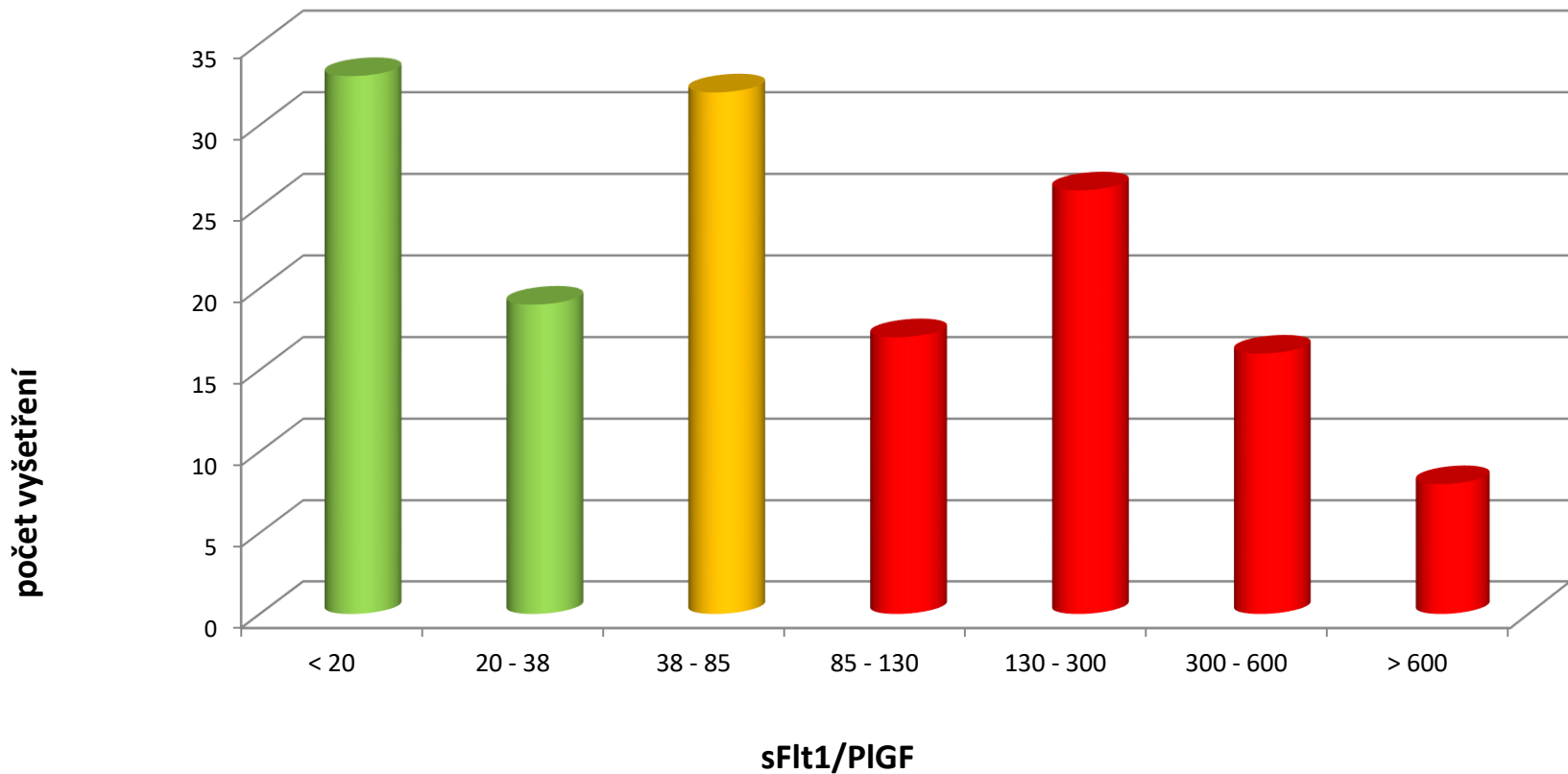
Dolní Bavorsko nebo Franky (?),
80. léta 15. stol.

Dřevo, mramorová moučka pojená
kaseinem, plně plastická, vzadu
opracovaná socha; novodobá
polychromie a zlacení

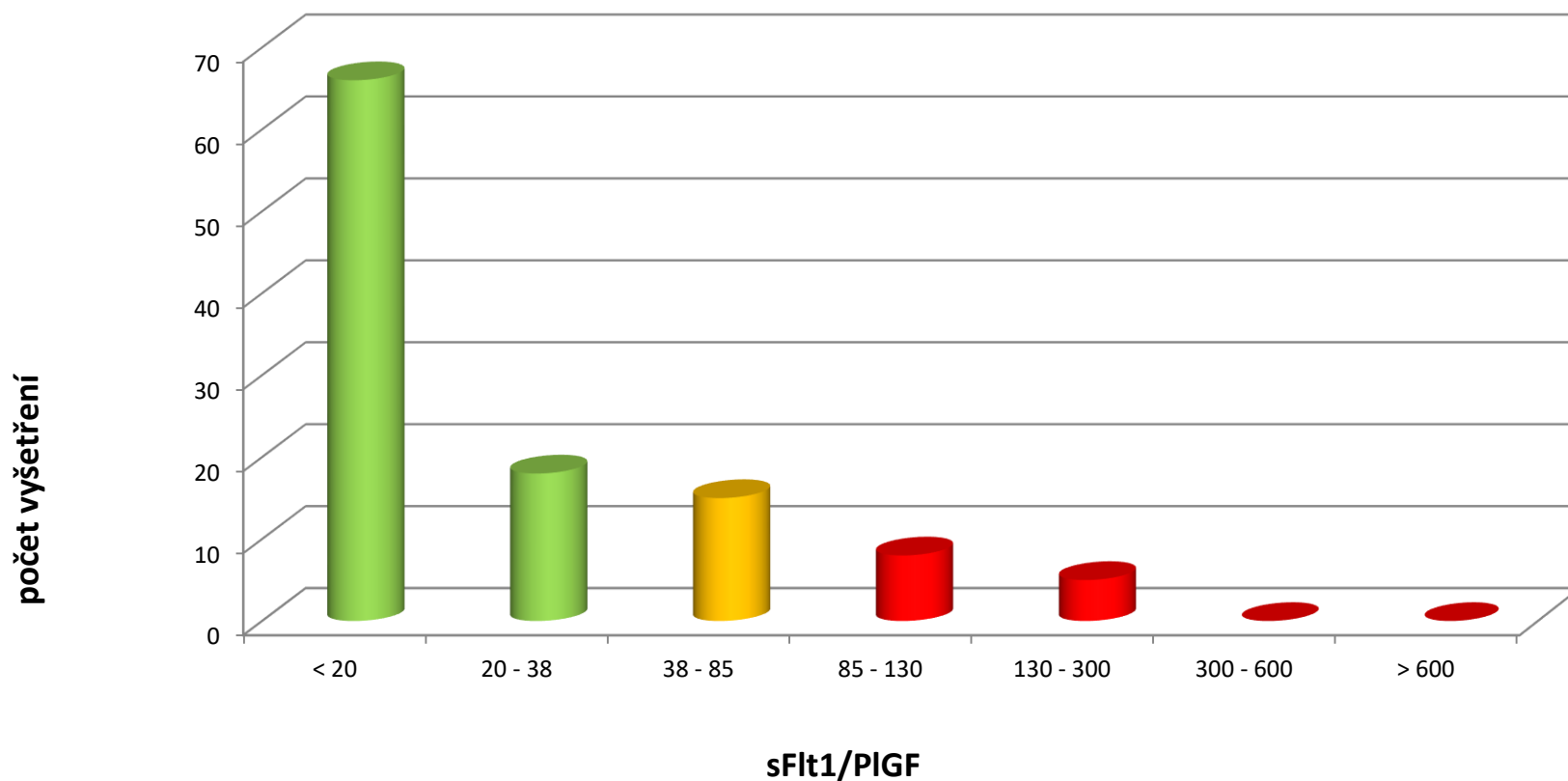
Květnov (Blatno) u Chomutova, kostel
Navštívení Panny Marie, hlavní oltář

ŘKF — Děkanství Jíckov,
rejstř. č. ÚSKP 74978/35-1585;
depozitář Diocéze litoměřické

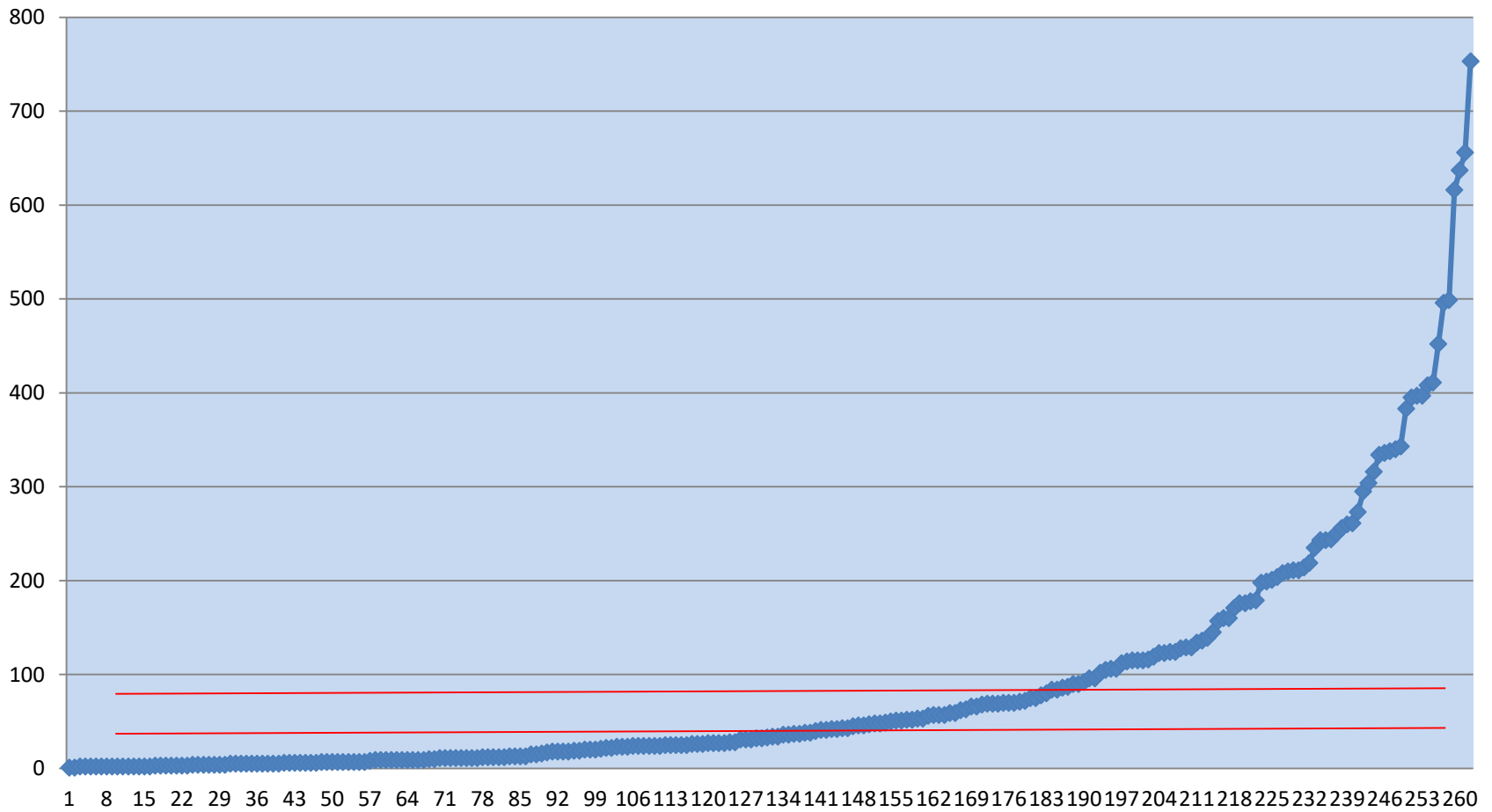
Rozložení výsledků stanovení poměru sFlt-1/PIGF u symptomatologických těhotných

Rozložení výsledků stanovení poměru sFlt-1/PIGF u asymptomatických těhotných

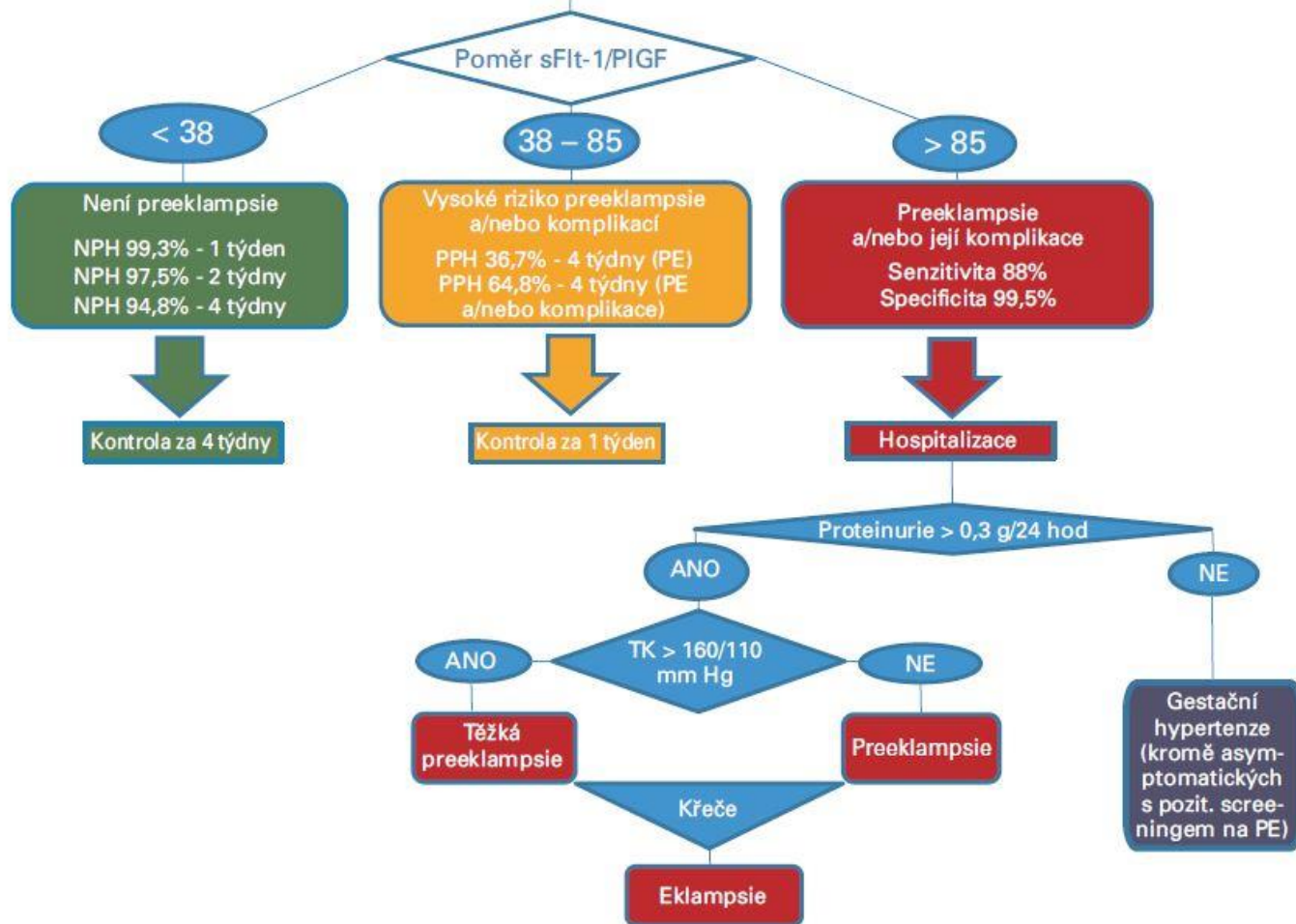

Poměr sFlt-1/PIGF

**DIAGNOSTICKÝ ALGORITMUS
P R E E K L A M P S I E
VE DRUHÉ POLOVINĚ GRAVIDITY**

**Těhotná (gestační stáří nad 20+0)
TK >140/90 mm Hg
nebo pozitivní I. trimestrální
screening na PE**

National Institute for Health and Care Excellence (2016) PIGF based testing to help diagnose suspected pre-eclampsia. NICE Guideline. Available at: <https://www.nice.org.uk/guidance/dg>

Lehomsky S, Calda P. Klinické využití nových biomarkerů preeklampsie. Actual Gyn 2016, 8, 29-33 www.actualgyn.com

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze - Klinické laboratoře ÚLBDL

Centrální laboratořU Nemocnice 499/2
12808 Praha 2 - Nové Město

Telefon: 22496 2654-6

www.vfn.cz

ulbld.lf1.cuni.cz

Jméno:	Oddělení:	GYN. POR. KLINIKA
Číslo pojištěnce:		Amb. inter. a diab.
Datum narození: 27.11.1983	Lékař:	Anderlová Kateřina MUDr.
Diagnóza: O13	Adresa:	Apolinářská 18
ZP: 207		12851 Praha 2 - Nové Město
Oddělení NS: 22328	Telefon:	I. 7413,7006

OpenLIMS STAPRO s. r. o.

Datum a čas příjmu LIS, čísla vzorků: 07.09.2016 11:32 07.Cp-2278 S, 07.PB-2278, 07.CS-2278 S, 07.PZ-0954

Datum a čas odběru: 7.9.2016
10:49

Výkon	Název metody	Rozměr	REF MEZ	-	+	Ref. meze
-------	--------------	--------	------------	---	---	-----------

Krev (sérum + plazma)

Vyšetřovaný materiál	sérum	-	+	Ref. meze
81739 PlGF.	270	ng/l		
81741 sFlt-1	1777	ng/l		
poměr sFlt-1/PlGF	7		*	< 38

07.09.2016 07.Cp-2278

Uvolnil Benáková Hana RNDr., MBA.

Bez písemného souhlasu laboratoře nelze zprávu reprodukovat jinak než celou!

Na našich webových stránkách: <http://ulbld.lf1.cuni.cz> najdete dokumenty:

Přeanalytická příručka; postup pro odběry vzorků; metody včetně nejistot měření; odkazy na SOP.

Kazuistika 1

odběr	datum	sFlt-1	sFlt1/PIGF	PIGF	týden těh.
1.	24.11.2016	726	6	119	24+3
2.	02.01.2017	647	5	139	30+0
3.	30.01.2017	1067	7	156	34+0

- 36 let
- 2. gravidita
- Preklampsie a HELLP syndrom
v předchozím těhotenství
- Porod v termínu bez komplikací

Kazuistika 2

odběr	datum	sFlt-1	sFlt1/PIGF	PIGF	týden těh.
1.	28.11.2016	4751	15	320	29+4
2.	08.12.2016	4329	13	344	30+4
3.	14.12.2016	4352	11	384	31+4

- 38 let

- 2. gravidita

- BMI 33,6

zbytečné vyšetřování?

- Těžká preklampsie v předchozím těhotenství

- Porod v termínu (36+3) bez komplikací

Kazuistika 3

odběr	datum	sFlt-1	sFlt1/PIGF	PIGF	týden těh.
1.	09.08.2017	10112	211	48	27+0
2.	18.08.2017	15390	261	59	28+0
3.	21.08.2017	18657	397	47	28+3
4.	25.08.2017 – 6:30	30045	1306	23	29+0

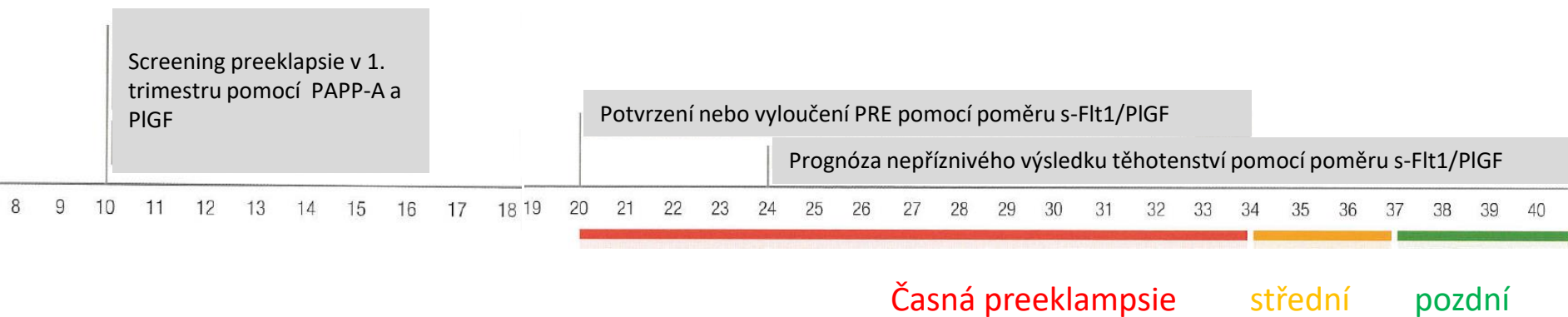
- 35 let
- 1. gravidita
- Růstově retardovaný plod s centralitací s normálními toky v ductus venosus a středním polyhydramniem
- Císařský řez 29+0 v 10:00

Kazuistika 4

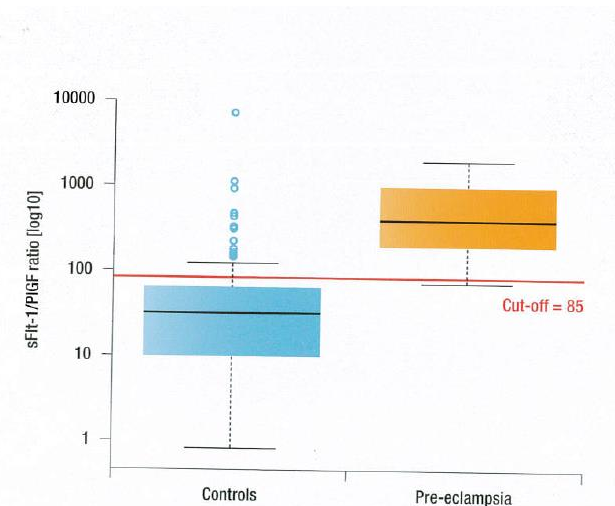
- 32 let
- 1. gravidita
- těžká IUGR
- Indukce porodu 25+4

odběr	datum	sFlt-1	sFlt1/PIGF	PIGF	týden těh.
1.	19.11.2016	13763	1720	8	23+5

Využití markerů preeklampsie během těhotenství

- diagnóza / diferenciální diagnostika
- predikce (1. trimestr)
- predikce (2. trimestr)
- prognóza nepříznivého vývoje
- nové možnosti terapie

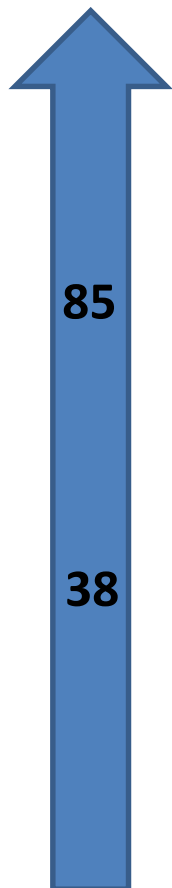

Použití v klinické praxi

sFlt-1/PIGF

Interpretace

Kontrola

PE a/nebo hrozící nepříznivé výsledky
Sensitivita 88% Specificita 99,5%

Pečlivé sledování /
hospitalizace

Vysoké riziko PE a/nebo nepříznivé
výsledky
PPV 36,7 % do 4 týdnů (PE)

Kontrola do 1 týdne

Vyloučení PE
NPV 99,3 % na 1 týden
NPV 97,5 % na 2 týdny
NPV 94,8 % na 2 týdny

Kontrola za 4 týdny